

BİRLEŞİK KRALLIK ÜLKE RAPORU

KASIM 2021

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM	7
3. DIŞ TİCARET	10
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	15
5. TÜRKİYE İLE TİCARET	16
EKLER:.....	21

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı
Nüfus	67,42 milyon (2021, IMF tahmini)
Dil	İngilizce (resmi dil); ayrıca bölgesel olarak İrlandaca, Galce ve İskoçça'nın çeşitli lehçeleri ile Kernevek dili
Yüzölçümü	244.100 km ²
Başkent	Londra
Başlıca Şehirleri	Birmingham, Leeds, Glasgow, Sheffield
Yönetim Şekli	Meşrutî Monarşi, Parlamenter Demokrasi
Devlet Başkanı	Kraliçe II. Elizabeth
Para Birimi	Pound (Sterling) (GBP)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: BM, NATO, AK, AGİT'in de aralarında bulunduğu birçok uluslararası kuruluşa üyedir. Avrupa Birliği üyeliğinden 31 Ocak 2020 tarihinde çıkmıştır.

Coğrafi Konum

Kıta Avrupa'sının kuzeybatısında yer alan Britanya Adaları 244.100 km²'lik bir yüzölçümüne sahip bulunmaktadır. Bu adaların en büyüğü Büyük Britanya, ikinci en büyüğü ise Büyük Britanya adasının batısında bulunan ve üzerinde Kuzey İrlanda ve İrlanda Cumhuriyeti'nin yer aldığı adadır.

Ana adanın kuzeyinde bulunan İskoçya'nın batısında Hebrides takımada topluluğu yer alırken İskoçya'nın kuzeydoğusunda Orkney ve Shetland adaları sıralanmaktadır. Bütün bu adalar İngiltere'ye bağlıdır. Ancak, İngiltere ile Fransa arasında yer alan Channel Adaları ile İrlanda Denizindeki Isle of Man adası, uluslararası ilişkiler ve güvenlik bakımından Birleşik Krallık'a bağlı bulunmaktadır.

Birleşik Krallık'ın 244.100 kilometrekarelik yüzölçümünün 130.400 kilometrekarelik kısmı İngiltere'ye aitken, İskoçya 78.800, Galler 20.800 ve Kuzey İrlanda 14.100 kilometrekarelik alanı kapsamaktadır.

Başkenti Londra olan ülkenin diğer önemli şehirleri Birmingham, Leeds, Glasgow ve Sheffield'dir. Ülke topraklarının yaklaşık % 71'lik kısmı ekilmeye müsait alan ve çayırardan, % 10'luk kısmı ormanlık alanlardan % 19'luk kısmı ise şehirlerden oluşmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

Birleşik Krallık'ın yönetim sistemi anayasal monarşidir. Birleşik Krallık (Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı); İngiltere, İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda olmak üzere dört kurucu ülkeden oluşan bir devlettir. Büyük Britanya (Great Britain) terimi sadece İngiltere, İskoçya ve Galler'i kapsamaktadır. Anayasa adı altında düzenlenmiş tek bir anayasa metni bulunmamaktadır. Bunun yerine ülke, anayasa gücündeki yazılı mevzuat, yıllar itibarıyla

oluşan içtihatlarla, örf ve adet hukuku ile uluslararası sözleşme hükümlerine dayalı olarak yönetilmektedir. Anayasa niteliğindeki anılan mevzuat Meclis tarafından çıkarılan yeni kanunlar ve anlaşmalarla değiştirilebilmektedir.

Devlet Başkanı Kraliçe II.Elizabeth, siyaset üstü bir konuma sahiptir. Başbakanlık görevi 24 Temmuz 2019 tarihinde Theresa May'den Boris Johnson'a geçmiştir.

İngiltere Parlamentosu Avam Kamarası ve Lordlar Kamarası'ndan oluşmaktadır. Toplam 645 üyesi bulunan Avam Kamarası'nın üyeleri beş yılda bir yapılan seçimlerle belirlenmektedir.

İşçi Partisi çoğunluk hükümeti tarafından gerçekleştirilen reformlarla, soydan geçme asilzadelerin Lordlar Kamarasına katılma hakları sona erdirilmiş, vasiyet yoluyla devredilen Lordluk unvanı (hereditary peer) feshedilmiştir.

Diğer taraftan, Blair hükümeti tarafından hayata geçirilen ayrı bir reformla, Galler, İskoçya ve Kuzey İrlanda'ya merkezden bir dizi yetki devri anlamı taşıyan değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda 1997 yılında Galler ve İskoçya'da yapılan referandumla, Merkezi Hükümetin ekonomi ve para politikası, dış politika, savunma ve ulusal güvenlik dışında kalan, eğitimden sağlığa, adalet hizmetlerinden ulaşım ve tarım politikalarına kadar bir dizi yetki 6 Mayıs 1999 tarihinde İskoçya Parlamentosu ve Galler Assamblesine aktarılmıştır.

1998 yılında imzalanan "The Good Friday Agreement" adıyla bilinen anlaşmanın Kuzey İrlanda'da yapılan referandum sonucunda onaylanması ile yapılan seçimler sonucunda oluşturulan Kuzey İrlanda Assamblesi ise Aralık 1999 itibarı ile çalışmalarına başlamıştır.

Ülkede 2016 yılı Haziran ayında yapılan referandumla Avrupa Birliği üyeliğinden çıkış (Brexit) kararı alınmıştır. Ülkenin 47 yıllık AB üyeliğinden çıkışı 31 Ocak 2020 tarihinde resmi olarak gerçekleşmiştir. 31 Aralık 2020'de sona eren 11 aylık bir geçiş döneminin ardından, Brexit sonrası dönemde AB ve Birleşik Krallık arasında tesis edilecek yeni ticaret düzenine ilişkin yürütülen müzakerelerde 24 Aralık 2020 tarihinde anlaşmaya varılmıştır. AB-Birleşik Krallık Ticaret Anlaşması olarak anılan anlaşma, 1 Ocak 2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Böylece ülke resmi ve anlaşmalı olarak AB'den ayrılmıştır. Anlaşmaya göre Birleşik Krallık, iş ve seyahat konularında anlaşmazlık olmaması için Avrupa Birliği kurallarını takip etmeye devam edecektir. Çoğu malın gümrük vergisiz ve kotasız ticareti garanti altına alınmış olup, iklim değişikliği, enerji, güvenlik ve ulaşım gibi konularda işbirliği devam edecektir.

Nüfus ve İstihdam

2021 yılında 67,28 milyon kişilik nüfusu ile dünyada 20. sırada yer alan İngiltere'nin, 2025 yılında 68,43 milyon nüfusa sahip olacağı tahmin edilmektedir.

BK Resmi İstatistik Kurumu (Office of National Statistics -ONS-) tarafından açıklanan 25 Haziran 2021 tarihli verilere göre ülkenin nüfusu 2020 yılı ortası itibarı ile 67,1 milyondur. 2020 yılı ortası itibarı ile nüfus artış hızı yıllık % 0,4'tir. Nüfus söz konusu dönem itibarıyla 284.400 kişi artmıştır. Bu artış hızı 2001'den bu yana görülen en düşük nüfus artış hızıdır. Ülkede yaş ortalaması 40,4'tür. Söz konusu dönemde ülkede

ölümler önceki yıla kıyasla % 12,8 artmıştır. 2020 yılı ortası itibarı ile ölümler 669.000 olup, önceki yılın aynı dönemine göre 76.000 artış olmuştur. Ülkede, 1986 yılından bu yana görülen en yüksek ölüm sayısı görülmüştür. Bu artışta en önemli faktör, 55.000 Covid-19 kaynaklı ölüm olmuştur. Ülkede 2020 yılı ortası itibarı ile 700.700 doğum gerçekleşmiştir. Ölümler ve doğumlar arasındaki fark 31.000'dir.

Düşük doğum oranları ve artan yaşam beklentisine bağlı olarak ülke nüfusu giderek yaşlanmaktadır. 65 yaş üzeri nüfusun sayısı, nüfusun diğer kısmına göre daha hızlı artmaktadır. 2020 yılı ortası itibarı ile ülkede 65 yaş üzeri nüfus, nüfusun % 18,6'sını oluşturmaktadır. Nüfusun % 2,5'i ise 85 yaş ve üzeridir. İleri yaş nüfus, ülkenin kuzey ve doğusundaki kıyı bölgelerinde daha yoğunluktadır.

Özellikle son yıllarda İngiltere'deki nüfus artışının arkasında yatan önemli nedenlerden biri ülkeye yönelik göçlerdir. 1990'lara kadar nüfus artışı daha çok doğal nedenlerden (doğum, ölüm sayısı) kaynaklanırken, 1990'ların ortalarından itibaren nüfus artışı net göçmen sayısındaki artıştan etkilenmeye başlamıştır. Ülkeye uluslararası göç artarken, gerçekleşen doğumlar azalmaktadır. Ülkeye giren göçmen sayısı 2020 yılı ortasında 622.000'dir. Ülkeden giden göç ise 375.000'dir.

Nüfusun 56,55 milyonu (% 84,3'ü) İngiltere'de yaşamaktadır. Diğer bölgelerde nüfus şöyledir: İskoçya (5,47 milyon), Galler (3,17 milyon), Kuzey İrlanda (1,9 milyon).

Birleşik Krallık nüfusu büyük ölçüde kentlerde yoğunlaşmıştır. Nüfusun yaklaşık % 85'i kentlerde yaşamaktadır. Nüfusun en yoğun olarak bulunduğu bölge kilometrekareye düşen 5.700 kişi ile Londra ve çevresidir.

ONS-Ulusal İstatistik Ofisi verilerine göre ülkede işsizlik 2020 yılı sonu itibarı ile % 5,1'dir. 2021 yılı Temmuz-Ağustos döneminde işsizlik % 4,5'e gerilemiştir.

Doğal Kaynaklar

Ilımlı bir deniz iklimine sahip olan Birleşik Krallık'ta, Kuzey İskoçya'nın dağlık alanları, Galler ve İngiltere'nin bazı kuzey bölgeleri dışında kalan tüm bölge toprakları, tarım ve hayvancılık için elverişlidir. Bununla beraber, Doğu Anglia haricindeki arazilerin engebeli olması, büyük ölçekli geniş tarımsal üretime izin vermemektedir. Geçtiğimiz yüzyıllar içinde ülkede tarımsal üretim yaygınlaştıkça, yaprak döken ağaçlardan oluşan ormanlık araziler giderek azalmıştır.

Birleşik Krallık, zengin petrol, doğal gaz ve kömür kaynakları ile AB içinde en fazla enerji kaynağına sahip ülke konumundadır. Ancak üretim, 1990'lardan itibaren giderek azalmış olup, yerel talebi karşılayamamaktadır. Ülke giderek artan oranda ithalata bağımlı hale geldiği için yükselen küresel enerji fiyatları ekonomi için risk oluşturmaktadır. 1980'li yıllar boyunca enerji bakımından kendi kendine yeterli olan ülke günümüzde net enerji ithalatçısı haline gelmiştir. Ülkenin diğer mineral kaynakları ise son derece sınırlıdır.

EIA verilerine göre 2021 yılında 3 milyar varil kanıtlanmış ham petrol rezervine sahip İngiltere, 89 ülke arasında 31. sıradadır. 2019 yılında 1 milyon varil/gün'lük ham petrol

üretimi ile 127 ülke arasında % 1 pay ile 19. sıradadır. 2020 yılında 6 trilyon feet küp kanıtlanmış doğal gaz rezervine sahip olan Birleşik Krallık, 97 ülke arasında 44. sıradadır. 2019 yılında 1 trilyon feet küplük doğal gaz üretimi ile 95 ülke arasında % 1 pay ile 19. sıradadır.

Ülkede enerji ve temel kimyasalların üretimi için kullanılan doğal kaynaklar, kömür, petrol ve doğal gazdır. 18. yüzyıldan bu yana tam kapasitede üretim yapılmasına rağmen ülkede halen çok zengin kömür rezervleri bulunmaktadır.

Ülkede üretilen elektriğin üçte ikisi kömür ve doğal gazdan sağlanmaktadır. Bununla beraber, İngiltere’de yenilenebilir enerji kullanımı konusuna giderek artan bir önem verilmekte olup, hükümet, yenilenebilir kaynaklardan üretilen enerji oranını artırma yönünde politikalar geliştirmektedir. Yenilenebilir enerji kaynaklarının artan enerji talebini karşılaması henüz mümkün görünmemekle birlikte kullanım oranı giderek artmaktadır. Özellikle rüzgar enerjisi kapasitesi hızla artmıştır. İngiltere dünya kıyı rüzgar enerjisi kapasitesi açısından birinci sırada yer almaktadır. ONS verilerine göre yenilenebilir kaynaklardan elde edilen enerji 2019 yılında ülkenin toplam enerji kullanımı içinde % 12 paya sahip olmuştur. Hükümet tarafından çevre koruma için yapılan harcamalar 2019 yılında 14,4 milyar Sterlin olup, bu rakam toplam harcamaların % 1,6’sını oluşturmaktadır. Ülkenin sera gazı emisyonu 2019 yılında bir önceki yıla göre % 3 gerilemiştir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2019	2020	2021*	2022*	2023*	2024*	2025*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	2.833	2.710	3.108	3.442	3.582	3.762	3.959
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	1,4	-9,8	6,8	5,0	1,9	1,6	1,5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	42.417	40.394	46.200	50.879	52.731	55.160	57.857
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	1,8	0,9	2,2	2,6	2,0	2,0	2,0
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-3,1	-3,7	-3,4	-3,4	-3,2	-2,9	-2,9
Devletin Genel Net Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	75,3	91,8	97,2	95,2	97,8	98,7	99,5
Toplam Yatırımların GSYİH'ya Oranı (%)	18,3	17,2	17,1	19,2	18,1	17,4	17,3
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	3,8	4,5	5,0	5,0	4,7	4,5	4,4
Nüfus (milyon)	66,8	67,08	67,28	67,65	67,94	68,2	68,43

Kaynak: IMF

*: Tahmin

Birleşik Krallık 2021 yılında 3,1 trilyon dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'sı ile dünyanın 5. büyük ekonomisidir. Ülke, 2021 yılında 46.200 dolarlık kişi başına düşen cari fiyatlarla milli gelir ile dünyada 22. sırada yer almaktadır. 2021 yılında sabit fiyatlara göre % 6,8 oranında artması beklenen GSYİH'nin, 2022 yılında % 5 oranında artacağı tahmin edilmektedir.

2021 yılında % 2,2 olması beklenen tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2022 yılında % 2,6 olacağı tahmin edilmektedir.

Dünya Bankası verilerine göre 2019 yılı itibarıyla GSYİH'sı içinde tarım sektörünün payı % 1, sanayinin payı % 17 ve hizmetler sektörünün payı % 71'dir.

Ekonomik büyüme son yıllardaki dayanağını istihdam artışı, esnek tüketici talebi, finansal destekler ve ihracattaki artışlardan almıştır. 2018 yılı ortalarından bu yana dünya ticaretinde artan gerilim, Avrupa ve gelişen pazarlarda büyümenin azalması ve piyasaların daha değişken hale gelmesi ülkenin dış pazarlarında daralmaya neden olmuştur. Brexit'e ilişkin belirsizliğin sürüncemede kalması da ekonomik yavaşlamaya katkı yapmıştır.

Kamu borç stokunun GSYİH'ya oranı yüksektir. Hanehalkı borç stoku da yüksektir. Hanehalkı tasarrufu geçmişten günümüze düşük düzeylerde seyretmektedir. Sterlin, Brexit referandumu sonrasında değer kaybetmiştir. Cari işlemler açığının hacmi de son yıllarda azalmasına rağmen büyüktür. Bunun başlıca sebebi büyük dış ticaret açığıdır.

Covid-19 pandemisinin ülke ekonomisine derin etkileri olmuştur. Salgının ülkeyi etkilemesi ile birlikte ülke, son 11 yıldaki ilk ekonomik resesyonu yaşamıştır. 2020 yılı Şubat ve Nisan ayları arasında GSYİH % 24 daralmıştır. Kısıtlamaların kaldırılması ile ekonomi yeniden canlanmıştır. 2020 yılı sonbaharında vaka sayılarında gözlenen artış beraberinde kısıtlamaların yeniden

getirilmesi ekonomik faaliyetleri de olumsuz etkilemiş ve Kasım ayında ekonomi tekrar küçülmüştür. Sonuç olarak, 2020 yılında ekonomi % 9,8 küçülmüştür. Bu oran ülke ekonomisinde son 300 yılda görülen en büyük küçülmedir. Covid-19 pandemisi nedeniyle yaşanan ekonomik daralma ülkede pek çok kişinin işini kaybetmesine neden olmuştur. İş kayıplarının önlenmesi amacıyla hükümet destek programı başlatmıştır. Ancak alınan tüm önlemlere karşın 2020 yılı sonunda ONS-Ulusal İstatistik Ofisi'ne göre işsizlik oranı % 5,1'e yükselmiştir. ONS verilerine göre işsizlik, 2020 yılı sonundan itibaren azalmaya başlamıştır. 2021 yılı Temmuz-Ağustos döneminde işsizlik % 4,5'e gerilemiştir.

Ülke, insani gelişmişlik endeksine göre dünyada 189 ülke arasında 13. sıradadır. Ekonomik serbestlik endeksine göre ise dünyada 178 ülke arasında 7. sıradadır. Küresel rekabetçilik açısından dünyadaki 141 ülke arasında 9. sıradadır. Ülke, iş yapma kolaylığı açısından İngiltere, dünyada 190 ülke arasında 8. sıradadır.

Pazar Fırsatları ve Tüketim

Birleşik Krallık, zengin ve gelişmiş bir ülkenin sunduğu pazar fırsatlarını sunmaya gelecekte de devam edecektir. Ülkenin 3 trilyon dolarlık GSYİH'sı ve 46.000 dolarlık kişi başına düşen milli geliri önemli bir pazar büyüklüğü anlamına gelmektedir.

BK, gelişmiş bir tüketim pazarıdır. Demografik eğilimlerin önümüzdeki yıllarda harcama davranışları üzerinde önemli etkisi olacaktır. Ülke nüfusu diğer batı Avrupa ülkelerine kıyasla daha yavaş olsa da yaşlanmaktadır. Ülkenin sosyolojik eğilimlere bağlı olarak yaşanan nüfus profili sağlık hizmeti ve dinlenme, boş zaman geçirme alanlarında talep yaratmaktadır.

Diğer pek çok gelişmiş tüketim pazarında olduğu gibi BK'da da perakende sektörü çevrimiçi alışverişin artması, teknolojik gelişmeler ve tüketicinin değişen talebi gibi nedenlerle evrim geçirmektedir. Bu eğilimler dağıtım kanallarını değiştirmeye devam edecektir. BK, kişi başına düşen çevrimiçi harcamalar bakımından dünyanın önde gelen ülkelerinden biridir.

Birleşik Krallık Ulusal İstatistik Ofisi (ONS) verilerine göre, perakende satışlar Covid-19 pandemisinden ciddi ölçüde etkilenmiştir. Ancak, açılma ve sonrasında açılma ile birlikte perakende sektöründe satışlar, 2021 yılı Temmuz ayı itibarı ile 2020 yılı Şubat ayına göre değer bazında % 7,5 artmıştır.

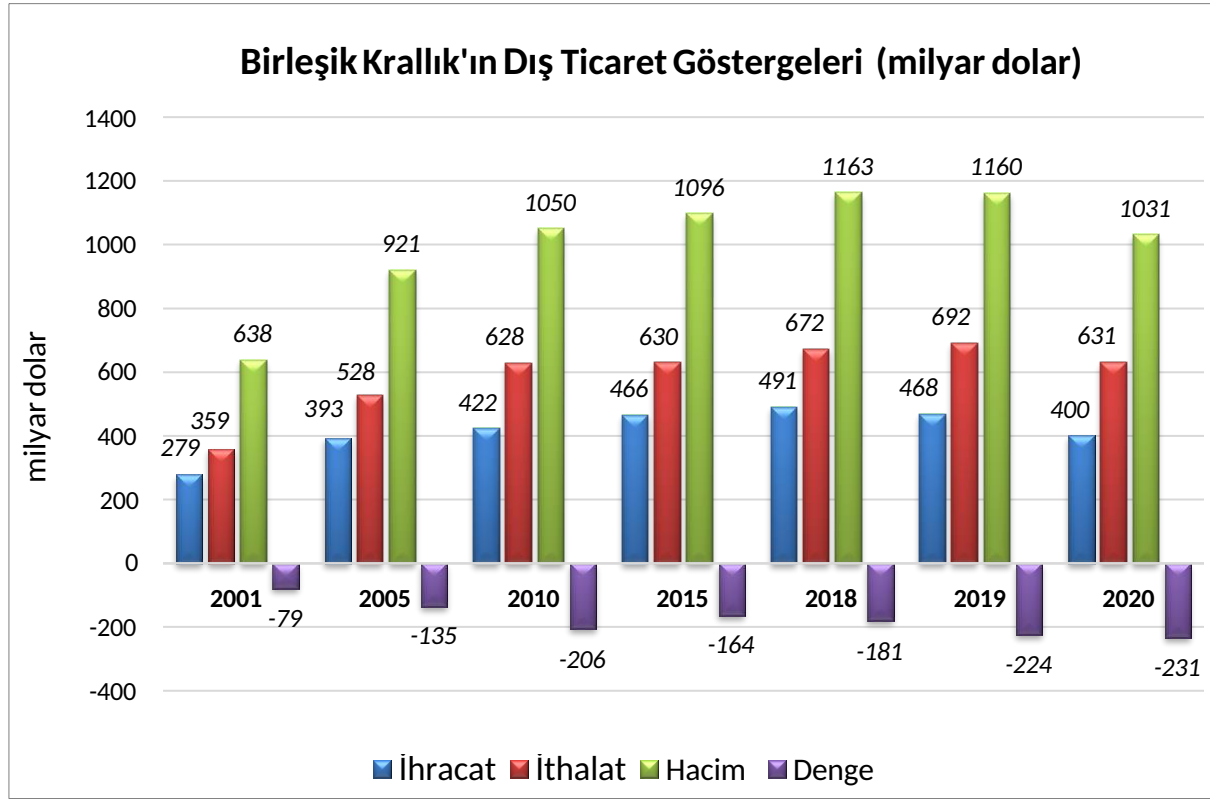
Web siteleri, tabletler ve cep telefonları aracılığıyla yapılan satışların perakende satışlar içindeki payı artmıştır. Çevrimiçi satışların perakende satışlar içindeki payı Covid-19 pandemisi öncesinde, 2019 yılı Şubat ayı itibarı ile % 19,8 iken, pandemi sonrasında 2021 yılı Temmuz ayı itibarı ile % 27,9'dur. E-ticaretin büyümesi, önceki otuz yılın çoğunu yeni müşterilere ulaşmak ve satışları artırmak amacıyla yeni mağazalar açarak geçiren geleneksel perakendeciler için ciddi sıkıntılar yaratmaktadır. Covid-19 döneminde hemen hemen tüm sektörlerde çevrimiçi satışlar artmıştır. Gıda perakende kar marjlarındaki düşüşün indirimli süpermarketlerin genişlemesinden kaynaklandığı ancak gıda dışı ürünler için kar marjlarının düşmesinin en önemli sebebinin internet satışları olduğu belirtilmektedir.

Bölgesel Eğilimler

Londra ve İngiltere'nin güneydoğu bölgesi GSYİH'nın % 30'undan fazlasını oluşturmaktadır olup, BK'nın geri kalanından daha zengindir. Büyük Londra olarak tanımlanan alan ise Avrupa'da refah düzeyi en yüksek olan alandır. Londra'da gelir dağılımı oldukça dengesizdir ve İngiltere'nin gelir düzeyi en düşük insanları da başkentte yaşamaktadır. Ülkedeki gelir düzeyi en düşük olan bölgeler ise Kuzey İrlanda, Galler ve İngiltere'nin kuzeybatısında yer almaktadır. Bu bölgelerde işsizlik oranı da yüksektir. Galler ve Kuzeybatı İngiltere'de kömür, çelik ve gemi inşa gibi ağır sanayi bulunmaktadır. Bu bölgeler söz konusu sektörlerde yaşanan gerileme nedeniyle olumsuz etkilenmiştir. Geri kalan bölgeler ve İskoçya'da ise hem gelir düzeyi yüksek hem de düşük gelire sahip kişiler bulunmaktadır. Diğer taraftan bu bölgelerde de gelir dağılımında bölgesel olarak çeşitli eşitsizlikler bulunmaktadır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Kaynak: Trademap

Trademap verilerine göre, Birleşik Krallık, 2020 yılında dünyaya 400 milyar dolar ihracat gerçekleştirmiştir. Ülkenin 2020 yılında dünyadan ithalatı 631 milyar dolar olmuştur. Ülkenin 2020 yılında bir önceki yıla göre ihracatı % 15, ithalatı % 9 azalmıştır. Ülke, dünya ihracatında 11. sırada (% 2,3 pay); dünya ithalatında 5. (% 3,6 pay) sırada gelmektedir.

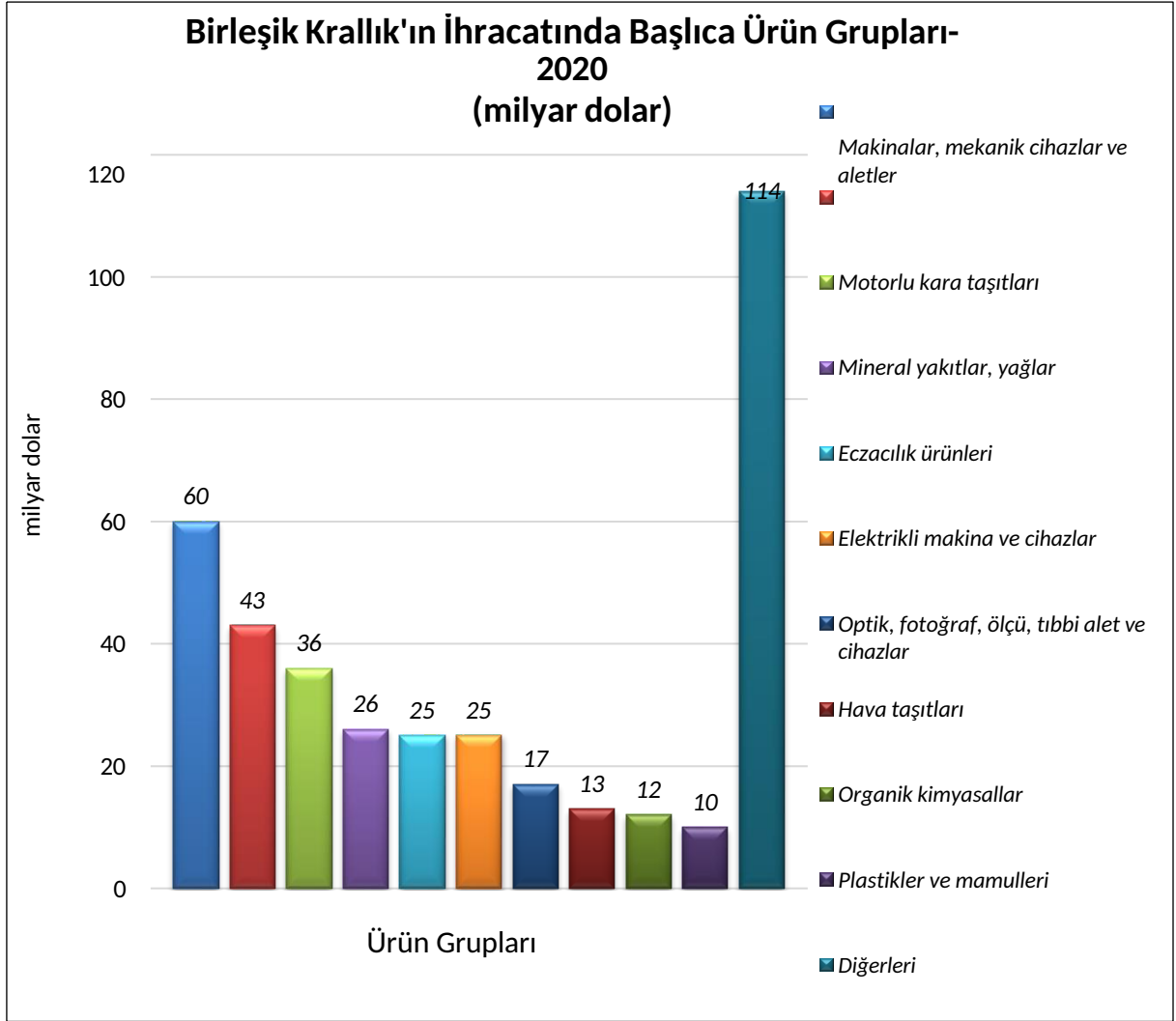
Bazı istisnai haller dışında ülkenin dış ticareti sürekli açık vermektedir. 2020 yılında dış ticaret açığı önceki yıla göre % 3,1 artarak 231 milyar dolar olmuştur.

Avrupa Birliği ile Birleşik Krallık arasında Brexit sonrası dönemde tesis edilecek yeni ticaret düzenine ilişkin taraflar arasında yürütülen müzakerelerde 24 Aralık 2020 tarihinde anlaşmaya varılmıştır. 1 Ocak 2021'de yürürlüğe giren anlaşmaya göre Birleşik Krallık, iş ve seyahat konularında anlaşmazlık olmaması için Avrupa Birliği kurallarını takip etmeye devam edecektir. Anlaşma ile çoğu malın gümrüksüz ticareti garanti altına alınmış olup, iklim değişikliği, enerji, güvenlik ve ulaşım gibi konularda işbirliği devam edecektir.

Birleşik Krallık, "Ready to Trade" sloganı ile Brexit sonrasında 13 ülke ile ticareti geliştirmeyi hedeflemektedir. "Ready to Trade" Ülkeleri: Türkiye, Meksika, Brezilya, Hindistan, Çin, ABD, Kanada, Avustralya, Singapur, Birleşik Arap Emirlikleri, Güney Afrika Cumhuriyeti, Güney Kore ve Japonya'dır.

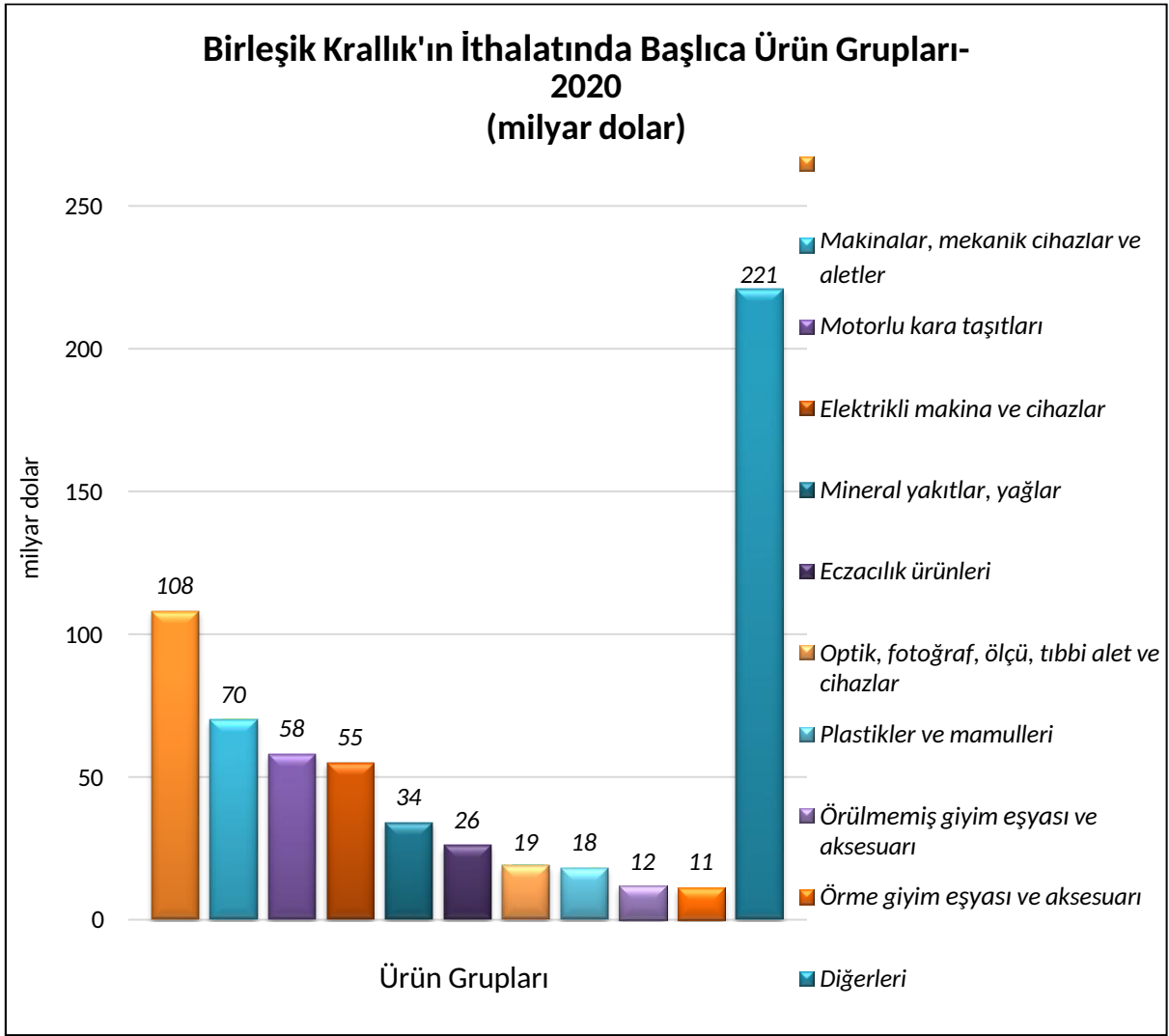
Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak: Trademap

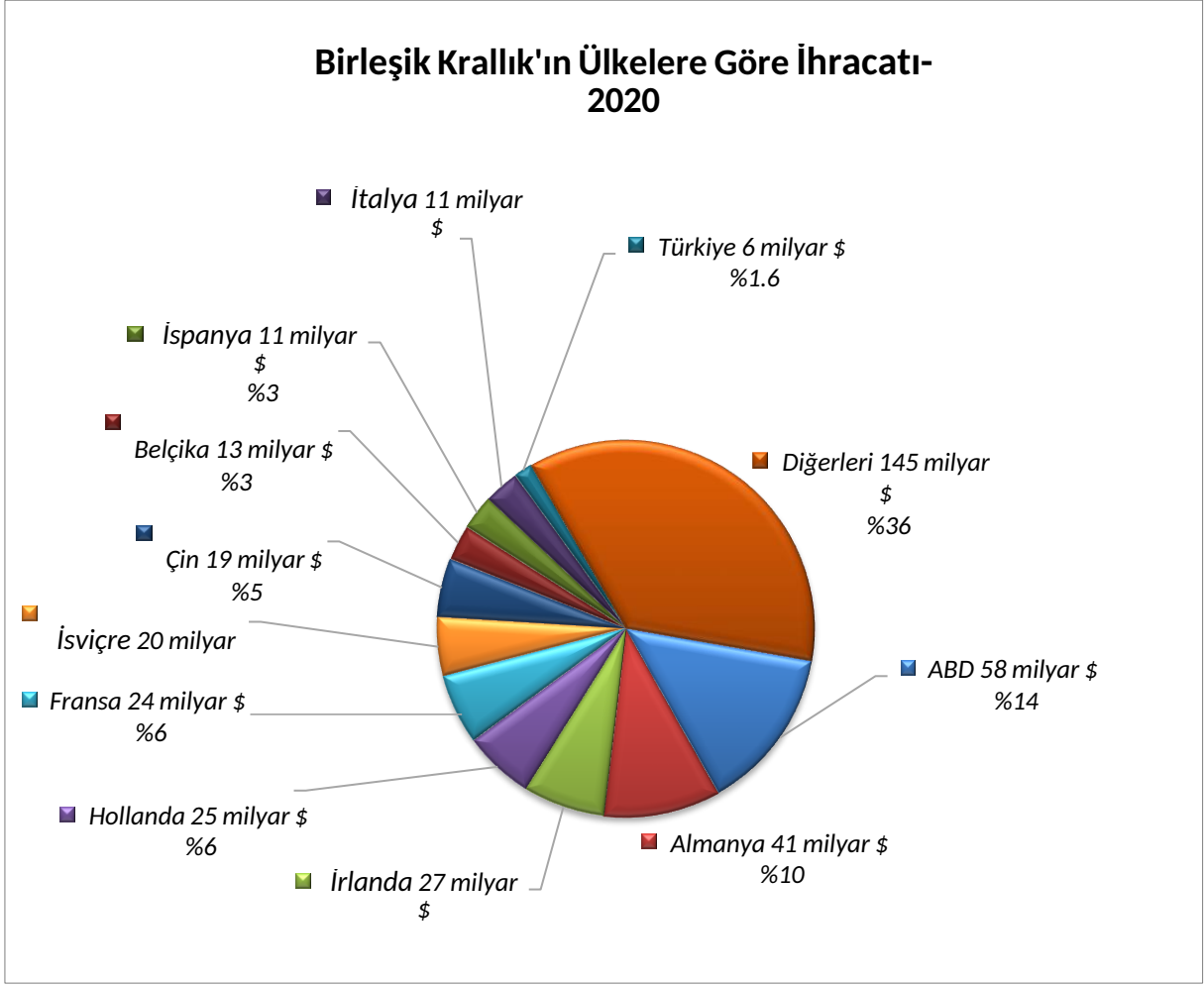
İthalat

Kaynak: Trademap

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

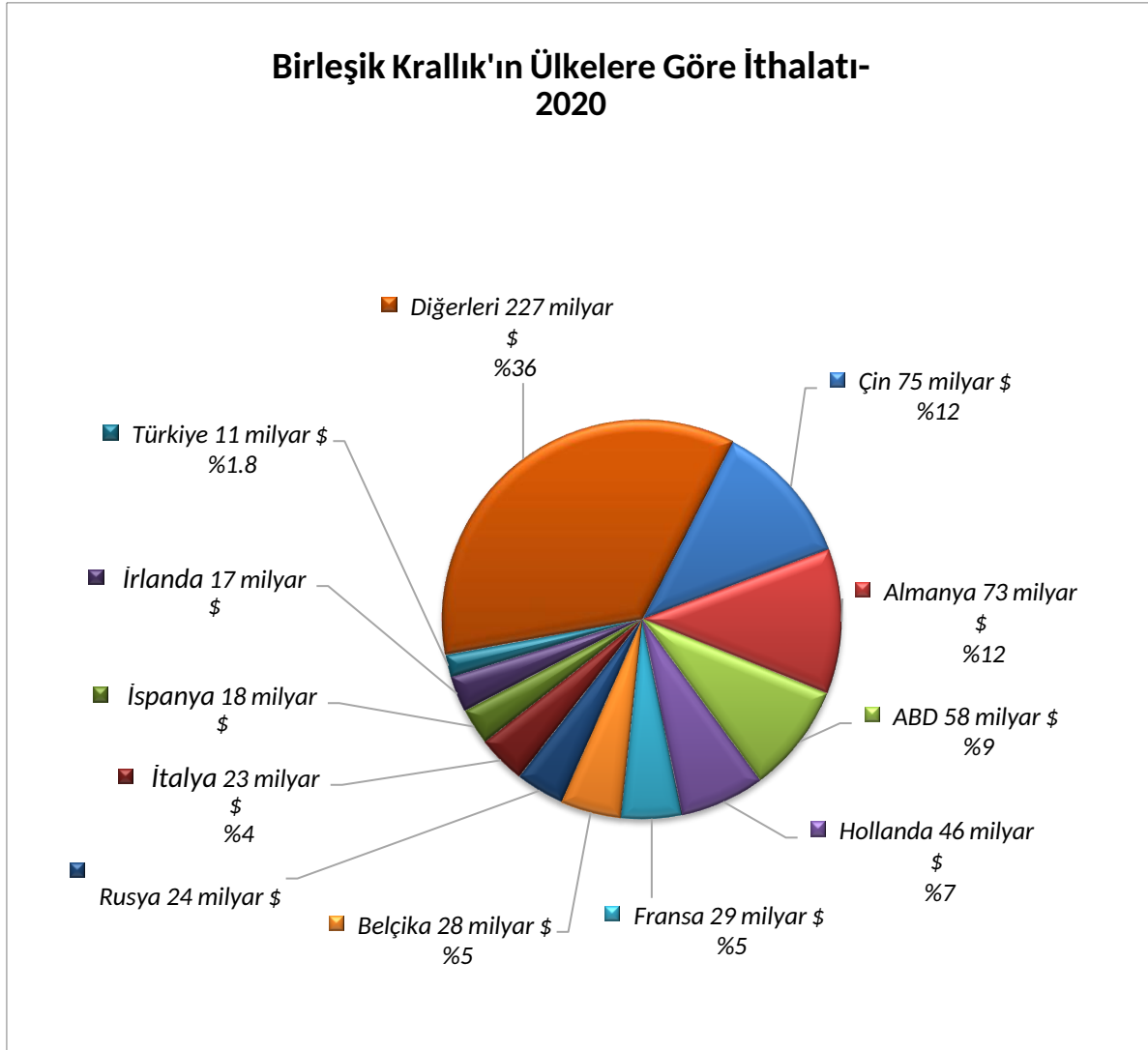
İhracat

Kaynak: Trademap

İthalat

Birleşik Krallık'ın Ülkelere Göre İthalatı- 2020

Kaynak: Trademap

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

UNCTAD verilerine göre 2020 yılı itibarı ile Birleşik Krallık'a doğrudan yabancı yatırım akışı 19,7 milyar dolar (2019'da 45,5 milyar dolar), ülkedeki yabancı yatırım stoku ise 2,2 trilyon dolardır.

Ülke, yabancı yatırımcılar açısından en liberal ortamlardan birine sahiptir. Sermaye kontrolleri 1979 yılında, diğer AB ülkelerinden en az 10 yıl önce, ortadan kaldırılmıştır. Hükümetler 80'lerden beri yabancı yatırımları ülkeye çekmeye çalışmaktadır.

Sermaye piyasalarının yapısı yabancı yatırımcıların yerel firmaları devralmalarına uygun şekilde oluşturulmuştur. Hükümetler de bu tip devralmalarda herhangi bir kısıtlamada bulunmamaktadır. İngiltere'nin yabancı sermayeye politik yaklaşımı "ekonomik faaliyetin milliyetinden çok yeri önemlidir" olarak değerlendirilmektedir. İngiltere'de yabancı sermaye önündeki engelleri iki alan belirlemektedir. Bunlardan biri rekabet politikası diğeri ise milli güvenlidir. Önümüzdeki dönemde İngiltere'nin yabancı sermayeye yaklaşımının yine liberal bir çizgide devam etmesi beklenmektedir.

5. TÜRKİYE İLE TİCARET

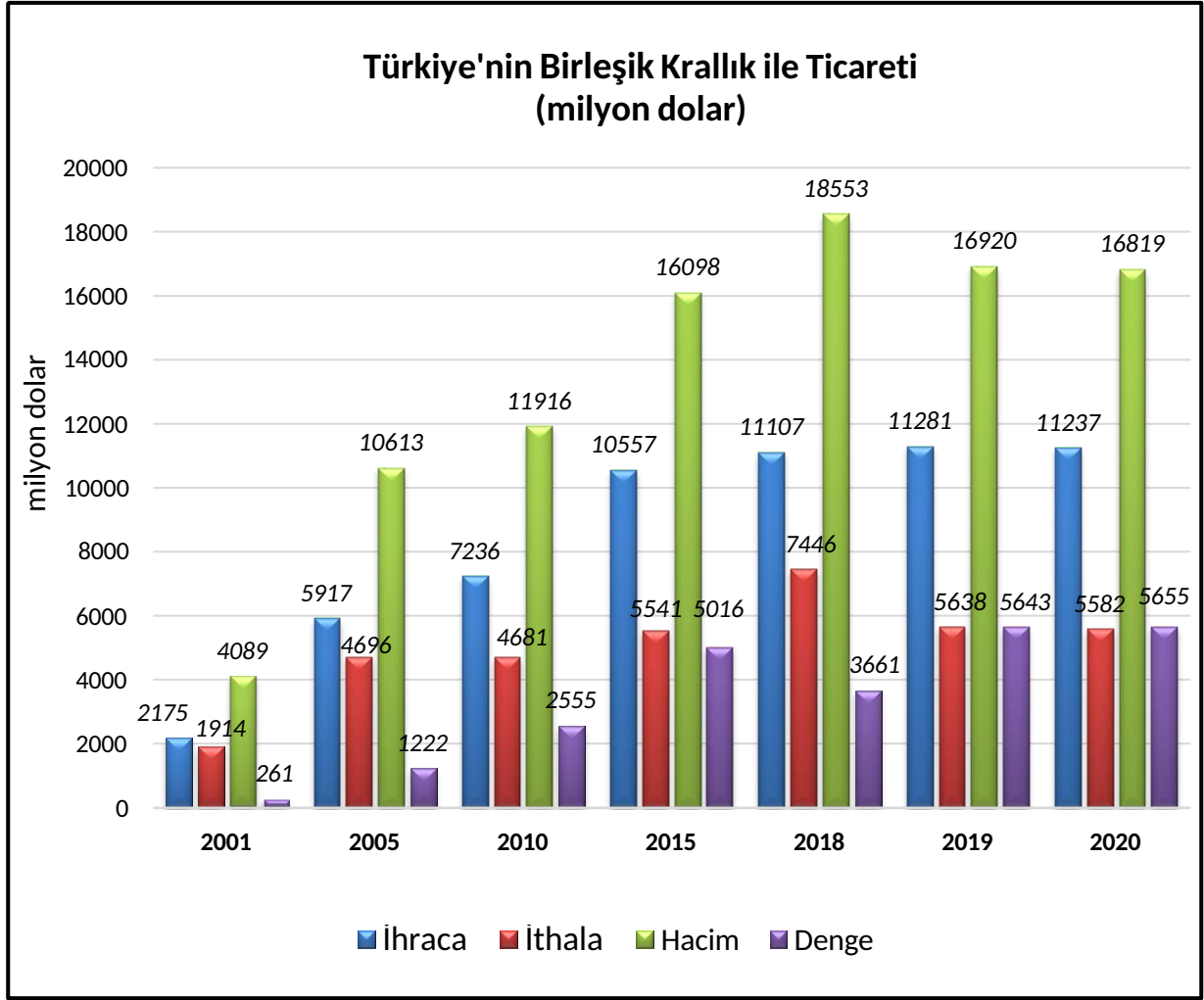
Genel Durum

Geleneksel olarak ülkemizin çok önemli bir ticaret ortağı olan Birleşik Krallık, Türkiye'nin dış ticaretinde fazla verdiği ülkelerden biridir.

Birleşik Krallık ülkemizin 2020 yılı ihracatında Almanya'dan sonra 2. büyük pazardır. Ülke, aynı dönemde ithalat gerçekleştirdiğimiz 11. önemli tedarikçi olmuştur. Türkiye-Birleşik Krallık dış ticaret hacmi 2020 yılında 16,8 milyar dolara ulaşmıştır. 2020 yılında Birleşik Krallık'a ihracatımız 11,2 milyar dolar tutarında olup, ülkenin toplam ihracatımızdaki payı % 6,6'dır. 2020 yılında ülkeden ithalatımız 5,6 milyar dolardır. Ülkenin toplam ithalatımızdaki payı ise % 2,5'tir. Ülke ile dış ticaretimizde 2020 yılında yaklaşık 5,6 milyar dolar tutarında fazla söz konusudur.

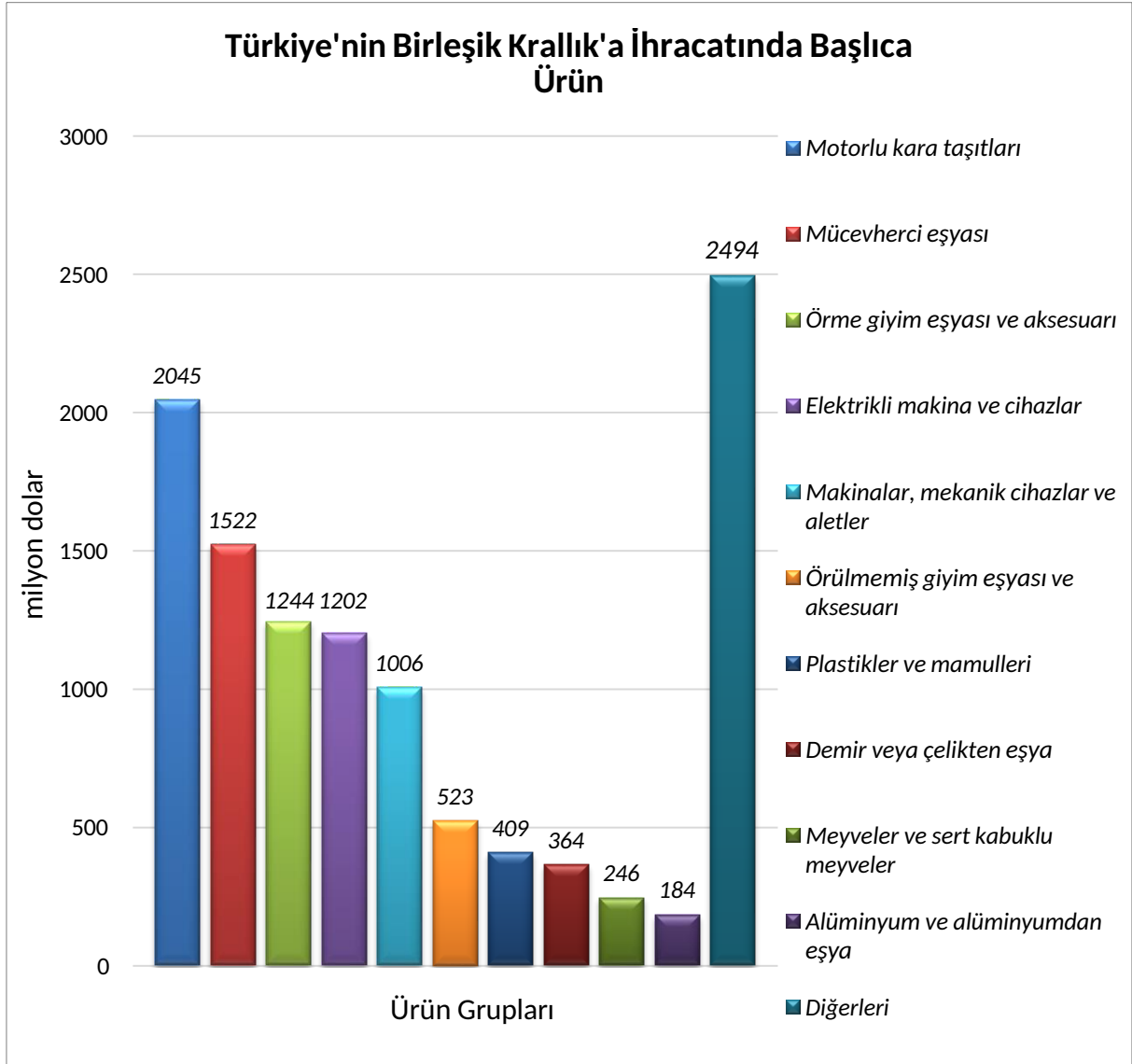
Birleşik Krallık'ın AB'den ayrılması ve AB ile bir serbest ticaret anlaşması akdetmesi neticesinde 1 Ocak 2021 tarihi itibarı ile ülkemiz ile AB arasındaki Gümrük Birliği, BK ile ilişkilerimizde geçerliliğini yitirmiştir. Türkiye ve Birleşik Krallık arasında 29 Aralık 2020 tarihinde bir serbest ticaret anlaşması imzalanmıştır. 1 Ocak 2021 tarihinde işlerlik kazanan BK-Türkiye Serbest Ticaret Anlaşması, Gümrük Birliği ile getirilen kazanımları korumuş, sanayi ürünlerinde gümrük vergilerini sıfırlamıştır. Temel tarım ve işlenmiş tarım ürünlerinde AB ile mevcut tavizler ölçeklendirilerek yeni ticari ilişkimize yansıtılmıştır. Anlaşma ile ayrıca, aralarında çikolata, şekerleme, bisküvi, üzüm suları, gıda müstahzarları ile taze sebze ve meyvelerin de yer aldığı 90 civarında tarım ve işlenmiş tarım ürünüde, Birleşik Krallık'ın değişen vergi yapısı uyarınca, AB ile mevcut düzenlemenin ötesine geçecek şekilde vergi muafiyeti elde edilmiştir. Hizmet, yatırım, tarım ve işlenmiş tarım ürünlerinde yeni ticari ilişkiler geliştirilmesi konusunda mutabakat sağlanmıştır.

Türkiye-Birleşik Krallık Dış Ticareti

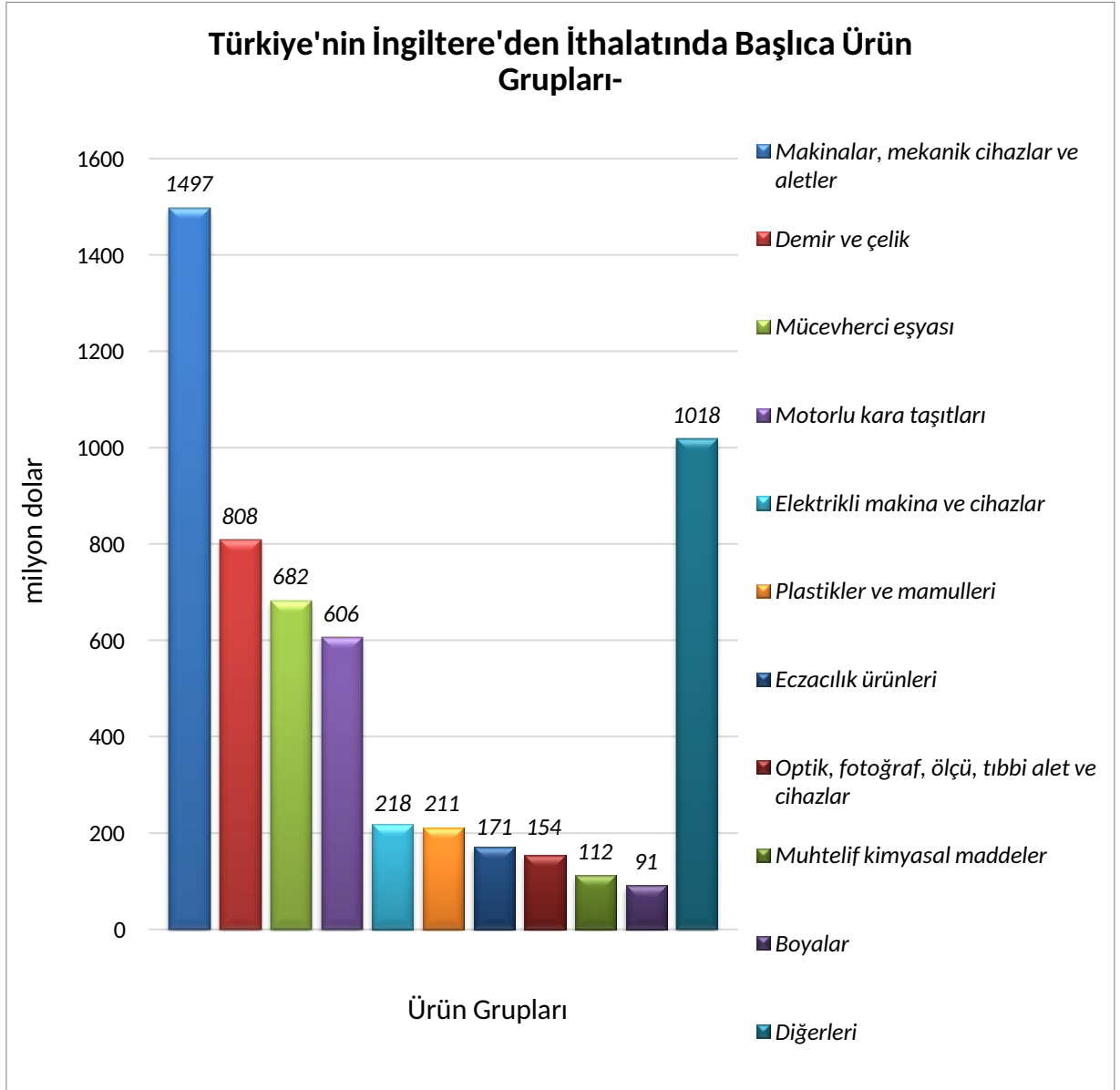
Kaynak: Trademap

Türkiye'nin Birleşik Krallık'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

Türkiye'nin Birleşik Krallık'tan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

Yatırım İlişkileri

TCMB verilerine göre Birleşik Krallık firmaları tarafından Türkiye'ye yapılan doğrudan yabancı yatırım stoku 2020 yılı itibarı ile 18,3 milyar dolardır.

Türkiye'ye yatırım yapan ve Türkiye'den mal tedarik eden önemli İngiliz firmaları bulunduğu gibi Birleşik Krallık'ta kendi dağıtım ve satış kanallarını, şubelerini açmış olan Türk firmaları da bulunmaktadır. TCMB verilerine göre Türk firmaları tarafından Birleşik Krallık'a gerçekleştirilen doğrudan yatırım stoku 2020 yılı itibarı ile 5,12 milyar dolardır.

Türkiye'deki İngiliz sermayesi altyapı, enerji, gıda ve turizm alanlarına yönelmektedir. Ayrıca, Türkiye üzerinden Rusya, Kafkasya ve Orta Asya Cumhuriyetlerine açılma ihtimali de, İngiliz yatırımcılar tarafından Türkiye'nin tercih edilmesinde önemli bir faktördür. Türkiye'de yatırım yapan önemli firmalar arasında Vodafone, HSBC, TESCO (piyasadan çekildi) ve Marks & Spencer bulunmaktadır.

Türk işadamlarının sermaye birikimi genel olarak İngiltere'nin kuzey bölgesinde yoğunlaşmıştır. Diğer taraftan, önde gelen Türk firmalarının İngiltere'de dağıtım ve satış odaklı temsilcilikleri ve Türk banka şubeleri bulunmaktadır. Esas Holding, Opet International Ltd, Pladis Foods Limited (Yıldız Holding), Beko PLC, Simit Sarayı UK Ltd, Vestel UK Ltd, İş Bankası, Ziraat Bankası, Dome Capital, Azumi Ltd. (Doğuş Grubu-lüks restorancılık), Genus Ltd. (Tekstil-konfeksiyon), Vitra (UK) Ltd., Metal Yapı (UK) Ltd (Alüminyum dış cephe firması), Barsan Global Logistics Ltd, Koroza Uk Ltd (Ambalaj), Ant Yapı UK Ltd, Aster Tekstil (Tasarım ofisi ve War The Robe markalı mağaza), Gamateks, ATT Tekstil (Türkmen Holding) bunların önde gelenleridir. Çok sayıda Türk firması İngiltere'de ofis, mağaza veya şube açmaya devam etmektedir. Ayrıca her yıl çok sayıda Türk firması İngiltere'de düzenlenen fuarlara katılım sağlamaktadır.

EKLER:**EK-1: Birleşik Krallık'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			490 840 364	468 322 416	399 621 519	100,0	-14,7
1.	8703	Otomobiller	42 042 944	38 583 888	26 573 201	6,6	-31,1
2.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	31 789 400	23 322 231	21 428 998	5,4	-8,1
3.	8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	24 915 267	26 392 580	20 305 795	5,1	-23,1
4.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	18 928 423	18 038 875	18 361 785	4,6	1,8
5.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	27 633 053	23 679 681	16 080 560	4	-32,1
6.	7110	Platin (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	6 070 206	6 857 187	11 609 071	2,9	69,3
7.	8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	16 666 998	15 985 193	10 585 223	2,6	-33,8
8.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	13 589 829	11 849 186	7 351 482	1,8	-38
9.	2208	Etil alkol (alkol derecesi < %80, tağyir edilmemiş) ve damıtılarak elde edilmiş likör ve diğer alkollü içkiler	7 963 257	7 878 883	6 235 394	1,6	-20,9
10.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	8 781 800	7 404 980	5 070 287	1,3	-31,5
11.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	7 117 060	6 488 308	4 977 893	1,2	-23,3
12.	2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	2 379 324	4 073 279	4 945 586	1,2	21,4
13.	9701	Tamamen elle yapılmış yağlı boya, karakalem ve pastel resimler, kolajlar vb dekoratif plakalar	4 707 812	8 891 982	4 626 829	1,2	-48
14.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	4 346 062	4 860 157	4 373 205	1,1	-10
15.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	4 955 419	5 122 082	4 261 496	1,1	-16,8

Kaynak: Trademap

EK-2: Birleşik Krallık'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			671 694 258	692 494 170	631 221 475	100,0	-8,8
1.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	25 564 378	70 774 754	88 251 083	14,0	24,7
2.	8703	Otomobiller	44 247 003	43 830 069	34 661 777	5,5	-20,9
3.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	20 362 145	19 911 430	19 077 860	3,0	-4,2
4.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	14 712 564	14 729 829	16 123 654	2,6	9,5
5.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	26 347 851	24 535 365	15 608 774	2,5	-36,4
6.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	16 652 278	14 712 937	14 772 233	2,3	0,4
7.	8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	20 420 890	20 700 783	13 873 954	2,2	-33
8.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	17 200 177	15 836 785	11 416 664	1,8	-27,9
9.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	22 124 098	19 797 231	9 856 952	1,6	-50,2
10.	7110	Platin (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	3 830 656	6 412 136	9 397 200	1,5	46,6
11.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	9 223 826	7 888 312	6 767 709	1,1	-14,2
12.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	14 419 315	8 541 385	6 330 506	1,0	-25,9
13.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	7 627 910	8 839 511	5 853 642	0,9	-33,8
14.	6307	Diğer hazır eşya (elbise patronları dahil)	487 440	533 370	5 260 173	0,8	886,2
15.	9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	3 930 411	4 188 997	4 491 182	0,7	7,2

Kaynak: Trademap

EK-3: Birleşik Krallık'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		490 840 364	468 322 416	399 621 519	100,0	-14,7
1.	ABD	65 985 305	73 528 705	57 722 359	14,4	-21,5
2.	Almanya	47 510 720	46 352 026	41 178 166	10,3	-11,2
3.	İrlanda	28 284 977	27 795 976	27 327 955	6,8	-1,7
4.	Hollanda	34 527 687	30 377 934	24 784 659	6,2	-18,4
5.	Fransa	32 081 599	31 361 516	23 521 784	5,9	- 25
6.	İsviçre	25 596 878	15 618 473	19 935 736	5	27,6
7.	Çin	27 701 868	30 154 261	18 680 281	4,7	-38,1
8.	Belçika	18 979 509	16 477 741	13 497 415	3,4	-18,1
9.	İspanya	13 976 374	13 675 880	11 052 027	2,8	-19,2
10.	İtalya	13 979 051	12 720 936	10 933 713	2,7	- 14
11.	Hong Kong	10 323 623	11 225 915	10 648 392	2,7	-5,1
12.	Kanada	7 308 091	6 726 911	7 641 833	1,9	13,6
13.	Japonya	8 380 560	8 340 855	7 299 071	1,8	-12,5
14.	Türkiye	13 673 568	6 415 542	6 363 773	1,6	-0,8
15.	BAE	10 101 908	9 979 355	6 289 278	1,6	- 37

Kaynak: Trademap (Birleşik Krallık verileri)

EK-4: Birleşik Krallık'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		671 694 258	692 494 170	631 221 475	100,0	-8,8
1.	Çin	63 391 697	65 529 528	75 408 746	11,9	15,1
2.	Almanya	92 101 404	85 679 090	73 252 079	11,6	-14,5
3.	ABD	63 294 166	67 079 307	58 207 496	9,2	-13,2
4.	Hollanda	55 887 707	53 927 751	45 534 619	7,2	-15,6
5.	Fransa	37 854 190	38 915 835	29 331 944	4,6	-24,6
6.	Belçika	34 731 936	32 224 014	28 432 532	4,5	-11,8
7.	Rusya	9 439 898	14 123 854	24 478 691	3,9	73,3
8.	İtalya	26 732 679	26 251 923	23 020 589	3,6	-12,3
9.	İspanya	21 119 101	21 209 778	18 261 847	2,9	-13,9
10.	İrlanda	18 328 528	17 619 408	17 047 657	2,7	-3,2
11.	Kanada	13 667 460	15 907 965	15 032 500	2,4	-5,5
12.	Hong Kong	2 455 845	4 406 335	14 781 248	2,3	235,5
13.	Norveç	25 567 260	19 784 469	13 713 559	2,2	-30,7
14.	Polonya	14 435 682	14 265 992	13 668 504	2,2	-4,2
15.	İsviçre	7 410 016	23 659 479	11 705 870	1,9	-50,5
16.	Türkiye	11 546 552	12 121 336	11 438 254	1,8	-5,6

Kaynak: Trademap (Birleşik Krallık verileri)

EK-5: Türkiye'nin Birleşik Krallık'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			11 107 336	11 281 350	11 236 969	100,0	-0,4
1.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	602 747	1 120 483	1 478 548	13,2	32,0
2.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	1 144 154	766 208	875 890	7,8	14,3
3.	8703	Otomobiller	1 143 525	981 613	799 918	7,1	-18,5
4.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	547 250	514 214	524 919	4,7	2,1
5.	8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	410 790	446 468	405 255	3,6	-9,2
6.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	284 946	367 317	318 133	2,8	-13,4
7.	6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	400 405	389 586	299 918	2,7	-23
8.	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	279 304	255 462	282 850	2,5	10,7
9.	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	224 708	226 263	261 622	2,3	15,6
10.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	368 099	361 512	253 930	2,3	-29,8
11.	6115	Külötlü çoraplar,taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar, soketler (varis çorapları dahil) ve patik çoraplar (örme)	259 152	245 176	213 602	1,9	-12,9
12.	6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	179 558	179 585	183 408	1,6	2,1
13.	8450	Ev veya çamaşırhane tipi yıkama makinaları (yıkama ve kurutma tertibatı bir arada olanlar dahil)	186 949	166 479	176 493	1,6	6,0
14.	3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	108 313	117 191	154 115	1,4	31,5
15.	0806	Üzümler (taze/kurutulmuş)	128 901	154 761	152 282	1,4	-1,6

Kaynak: Trademap

EK-6: Türkiye'nin Birleşik Krallık'tan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			7 446 107	5 638 293	5 582 391	100,0	-1,0
1.	8408	Sıkıştırılmayla ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	1 040 792	987 393	946 265	17,0	-4,2
2.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	1 506 419	548 720	672 216	12,0	22,5
3.	7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	928 457	662 667	636 379	11,4	-4,0
4.	8703	Otomobiller	503 648	157 356	432 604	7,7	174,9
5.	8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	248 290	262 795	194 938	3,5	-25,8
6.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	208 506	175 941	157 796	2,8	-10,3
7.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	233 043	148 305	146 199	2,6	-1,4
8.	2208	Etil alkol (alkol derecesi < %80, tağıir edilmemiş) ve damıtılarak elde edilmiş likör ve diğer alkollü içkiler	39 447	78 875	78 680	1,4	-0,2
9.	7207	Demir veya alaşimsız çelikten yarı mamuller	1 577	1 443	61 980	1,1	4195,2
10.	4707	Kağıt ve karton döküntü ve kırpıntıları	8 850	35 483	51 731	0,9	45,8
11.	7208	Demir veya alaşimsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	2 725	58 087	49 086	0,9	-15,5
12.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	19 203	83 298	46 054	0,8	-44,7
13.	8905	Fener, yangın söndürme, tarak gemileri, yüzer vinçler vb; yüzer havuzlar; yüzerdalabilen sondaj ve üretim platformları	0	0	42 375	0,8	0,0
14.	8502	Jeneratörler	47 807	34 563	41 310	0,7	19,5
15.	2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	30 478	32 112	39 900	0,7	24,3

Kaynak: Trademap